

financiën > verdieping

blog

24 jul 2017 2659

Nederlandse patiënt is egoïst en solidair

Uit een artikel van NIVEL-onderzoekers over de houding van Nederlanders tegenover het eigen risico in de gezondheidszorg doemt het beeld op van egoïsten. Uit Harvard-onderzoek onder 32 landen komen Nederlanders als zeer solidaire mensen naar voren. Wat moet de nieuwe regering hiermee?

Slechts 17 procent van de Nederlandse bevolking vindt het eigen risico een goede zaak. Zij willen gemiddeld een bedrag van 182 euro per jaar betalen als eigen risico. Van de mensen die een lager eigen risico willen, zijn de meesten bereid extra premie te betalen van gemiddeld 12,27 euro. Dat is te weinig. Om de afschaffing van het eigen risico te betalen is een bedrag van ongeveer 25 euro extra nodig. Al deze gegevens staan te lezen in een artikel dat een groep NIVEL-onderzoekers (eerste auteur Romy

Bes) op 13 juli publiceerde in **ESB**. Uit het artikel doemt het beeld op van egoïstische Nederlanders.

Solidair met arme mensen

Van de Nederlanders vindt 78 procent het onjuist dat rijke mensen betere zorg krijgen dan arme mensen. Alleen Slovenië (83 procent) en Frankrijk (80 procent) scoren hoger. Duitsland en Zweden hebben een lagere score (beide: 75 procent). Van de rijke landen scoren Engeland en de Verenigde Staten het laagst: slechts 45 respectievelijk 54 procent van de ondervraagden vindt het daar onjuist dat rijken betere zorg krijgen. Al deze uitkomsten publiceerde een onderzoeksteam (eerste auteur Joachim Hero) van Harvard University in juni in **Health Affairs**. Uit het onderzoek onder 32 landen komen Nederlanders als zeer solidaire mensen naar voren.

Eigen versus algemene belang

De NIVEL- en de Harvardstudie leggen een spanningsveld in de economische wetenschap bloot, dat tussen de *homo economicus* en de *homo sapiens*. De eerste stelt het eigen belang centraal en de tweede het algemene belang. De grondlegger van deze wetenschap, Adam Smith, toedde al met deze tegenstrijdigheid. In zijn *Wealth of Nations* pleitte hij voor vrije concurrentie, gebaseerd op het eigen belang van een ieder. In een ander boek *The Theory of Moral Sentiments* pleit hij voor samenlevingen gebaseerd op solidariteit. Grondlegger van de gedragseconomie is Nobelprijswinnaar Daniel Kahneman (1934). Hij bevestigt het spanningsveld tussen impulsief kortetermijndenken en het langzame, beredeneerde langetermijndenken. Lees zijn prachtige boek *Thinking Fast and Slow*.

Hogere procentuele premie

Wat moet de nieuwe Nederlandse regering nu met een volk dat én egoïstisch én solidair is? Mijn antwoord is: Verlaag het eigen risico tot het genoemde bedrag van 182 euro en baseer je dan op deze NIVEL-studie. Verhoog hiertoe de procentuele premie met ongeveer 25 euro per maand. Doe dat niet via verhoging van de nominale premie. Want die vormt, relatief gezien, een zwaardere belasting voor arme mensen dan voor rijke mensen. Voor een dergelijk beleid van hogere procentuele premie bestaat draagvlak volgens de Harvard-studie.

Solidariteit belonen

Het spanningsveld tussen *homo economicus* en *homo sapiens* is ook te verkleinen door solidair gedrag financieel te belonen. Bijvoorbeeld door mantelzorgers een kostenvergoeding te gunnen. Of mensen een belastingverlaging toe te staan, als zij huisgenoten met beperkingen verzorgen. Experimenten hiermee staan nog in de kinderschoenen. Ik raad de nieuwe regering aan deze innovaties eens uit te proberen. NIVEL en Harvard willen ze vast wel evalueren.

Guus Schrijvers

Oud-hoogleraar Public Health en gezondheidseconoom

[Bekijk profiel](#)

Gerelateerde tags

ZORGVERZEKERAARS, INNOVATIE

Abonnement op Zorgvisie

Zorgvisie brengt in het magazine voor managers en bestuurders interviews en artikelen over kwaliteit, beleid en innovatie. Blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in de zorg en neem een abonnement op Zorgvisie.

[Bekijk de aanbiedingen](#)

laatste blogs

'Onderscheid disfunctioneren en arbeidsconflict mist in FMS-reglement'**Openbaring****'Hoe nu verder met de ouderenzorg'****'Ingrepen nodig voor meer stageplaatsen'****Een geschenk uit de hemel**

4

'Horizontaal toezicht heeft een hoge prijs'**Samenwerking gemeenten en zorgverzekeraars kan nog beter**

1

PARTNERLINKS

Deskundig verzekeraar, expert in de sector en uniek in de markt, dat is Loyalis.**BDO Branchegroep Zorg**
Geeft u grip op krimp**PlanCare - Hét ECD voor de zorgsector**
Ondersteunt de volledige breedte en diepgang van de processen.**Zorgvisie Academy i.s.m. Nyenrode**
Masterclasses en colleges voor managers/specialisten in de zorg**De Academie**
Masterclasses over leiderschap, communicatie en strategie**AAG**
Hét advies- en shared service center voor zorg en welzijn**Congres Leiderschap en Verandering bij VBHC | 8 sept**
Wat kunt u leren van het Karolinska Institute?**Congres Zorg & Finance | 21 september**
Leer slimmer declareren in de zorg**Congres Toekomstbestendig Zorgvastgoed | 10 okt**
Duurzaamheid, financiering, strategie en de nieuwste trends**Jouw hulp, op jouw moment, op jouw plek****Blijf voorop lopen in de wijkverpleging**
Met de juiste aanpak en de beste mensen! Meer info >>**Advante biedt Grip op Bedrijfsvoering**
Van Zorgzaam naar Zorg-saam

Zorgvisie kopstukken

Een Twitter-lijst door [@Zorgvisie](#)

Invloedrijke personen op Twitter, met name bestuurders, managers, inhoudelijk experts en politici.

Henk Kik @henkkikVacature mobiel crisisteam Jeugd #Arkin
lnkd.in/ggYXUWE**Medewerker Mobiel Crisisteam ...**
Het MCT Jeugd is voor deze funct...
werkenbijarkin.nl

19m

Daan Bultje @daanbultje

Paradox

24

Daan Bultje @daanbultjeWe gingen op vakantie en namen mee:
[@HeldenMagazine](#) . Aafke (6) maakte een reisverslag. CC: [@barbarabarend](#)
[@peterheerschop](#) [@puckmoonen](#)